

Driftformer

Egen regi

Verksamheten drivs inom den offentliga myndigheten i

- Förvaltningsform
- Eget helägt bolag
- Intern resultatenhet, intraprenad

Entreprenad / driftentreprenad (upphandling enl LOU)

Offentlig verksamhet som upphandlats och drivs av annan juridisk person. Landstingets ansvar som huvudman för verksamheten kvarstår.

Intraprenad (upphandling enl LOU – huvudregel men ej nödvändigt)

Intraprenaden är i grunden en resultatenhet med större befogenheter och större ansvar för verksamhet, ekonomi och personal. Förvaltningen har dock fortfarande det formella och övergripande ansvaret för intraprenaden.

En intraprenad kan startas antingen genom initiativ av en personalgrupp eller om förvaltningens eget anbud vinner vid en upphandling, dvs

- En personalgrupp anmäler sitt intresse till sin förvaltningsledning om att bilda intraprenad (jmf resultatenhet nedan)
- Förvaltningens eget anbud (egen regi-anbud) ”vinner” vid en regelrätt konkurrensutsättning med externa konkurrenter. Enheten ska i ett sådant fall omvandlas till intraprenad.

Intraprenadens verksamhet styrs genom en överenskommelse mellan beställare/förvaltningsledning och intraprenören. Kravspecifikationen ligger till grund för överenskommelsen och styr verksamhetens omfattning och inriktning

Intern resultatenhet (ingen upphandling / internt ställningstagande)

En personalgrupp anmäler sitt intresse till sin förvaltningsledning om att utgöra en resultatenhet. (Jmf intraprenad ovan)

Avknoppning (upphandling enl LOU)

Avknoppning kan komma till stånd genom att anställd/anställda lämnar ett sk avknoppningsanbud som vinner vid upphandling i konkurrens.

Avknoppning innebär att driften av en offentlig verksamhet övergår till annan juridisk person, vilken bildats och drivs av tidigare offentligt anställda.

Kundvalssystem (ingen upphandling)

Medborgarna ges genom ett checksystem möjlighet att välja olika alternativ att få en viss tjänst utförd (ex tandvårdspeng).

Konkurrensutsättning/ -prövning (upphandling enl LOU)

Anbud infordras på en viss verksamhet med eller utan möjlighet för den egna förvaltningen att vara med i anbudsgivningen (internanbud). Jmf entreprenad/driftenreprenad ovan.

Utmaningsrätt (upphandling enl LOU)

Utmaningsrätt innebär att den som vill överta driften av en offentlig verksamhet kan utmana landstinget/kommunen genom att lämna in en begäran om detta.

All verksamhet kan i princip utmanas, med undantag av myndighetsutövning och det som enligt lag eller förordning inte kan läggas ut på entreprenad utan måste utföras i offentlig regi samt strategiska ledningsfunktioner.

Den nämnd eller styrelse som är ansvarig för verksamheten som utmanas, är skyldig att pröva utmaningen och avgöra om den skall leda till upphandling eller annan åtgärd. Genom upphandling av till exempel tjänst eller drift, avgörs sedan vem som skall utföra uppdraget.

En utmaning är inte någon rättsligt reglerad rätt. Varje myndighet fattar själv beslut om i vilken mån/omfattning utmaningsrätt ska införas.

Valfrihetssystem – vårdval mm (godkännande enl LOV)

Valfrihetssystem enligt LOV är ett alternativ till upphandling enligt LOU.

Den föreslagna lagen (träder i kraft 2009-01-01) reglerar vad som ska gälla för de kommuner och landsting som väljer att konkurrenspröva kommunala och landstingskommunala verksamheter genom att överlåta valet av utförare av stöd, vård- och omsorgstjänster till brukaren eller patienten.

Begreppsförklaringar

❑ LOU – Lagen om Offentlig Upphandling

Lagen gäller offentliga upphandlingen av varor och tjänster som regleras av LOU. Det innebär att statliga myndigheter, vissa statliga bolag, landsting, kommuner, kyrka med flera måste följa lagen. Lagen gäller vid anskaffning, köp, hyra mm av varor och tjänster, byggtreprenad, upphandling inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationsområdena.

Lagens grundprinciper är att all offentlig upphandling ska ske i konkurrens, vara affärsmässig och ske på ett objektiva sätt. LOU är harmoniserad med EG:s direktiv inom området. Genom att de upphandlande enheterna följer LOU följer de också EG:s upphandlingsdirektiv. Lagen ska säkerställa att alla leverantörer inom EU får tillgång till berörda handlingar på ett enkelt sätt (upphandlingar över de s k tröskelvärdena, annonseras i TED)

❑ LOV – Lagen om Valfrihetssystem

Lagen om valfrihetssystem (LOV) reglerar vad som ska gälla för de kommuner och landsting som vill konkurrenspröva sina verksamheter och kan tillämpas på bland annat omsorgs- och stödverksamhet för äldre och för personer med funktionsnedsättning samt på hälso- och sjukvårdstjänster.

Detta sker genom att överlåta valet av utförare till brukaren eller patienten. Lagen om valfrihetssystem är ett alternativ till upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU).

	Enskild Firma	Handelsbolag	Kommanditbolag	Aktiebolag	Ekonomisk förening
Juridisk person	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja
Antal ägare	En fysisk person	Minst två fysiska eller juridiska personer	Minst två fysiska eller juridiska personer	En eller flera fysiska eller juridiska personer	Minst tre fysiska eller juridiska personer
Delägarnas ansvar	Personligt ansvar	Solidariskt och personligt ansvar	Komplementär: Solidariskt och personligt ansvar Kommanditdelägare: För insats	Ej personligt ansvar. Riskerar bara insatt kapital	Ej personligt ansvar. Riskerar bara insatsen
Kapital	Nej	Nej	Komplementär: Nej Kommanditdelägare: Ja, minst 1 kr	Privata bolag: 100 000 kr Publika bolag: 500 000 kr	Ja, insatsen
Kan ägaren vara anställd och få lön	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja
Beskattning	Näringsidkaren beskattas	Delägarna beskattas	Delägarna beskattas	Bolaget beskattas	Föreningen beskattas
Är företaget bokföringsskyldigt	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Måste företaget ha revisor	Normalt nej Ja, om antalet anställda är fler än 10 eller om tillgångarna är större än 1000 basbelopp	Normalt nej Ja, om antalet anställda är fler än 10 eller om tillgångarna är större än 1000 basbelopp	Normalt nej Ja, om antalet anställda är fler än 10 eller om tillgångarna är större än 1000 basbelopp	Ja	Ja
Måste företaget ha styrelse	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja
Avslutas normalt genom likvidation	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja